

Afdeling	: DV - PUZA - Verkiezingen	Raadsvoorstel: DJ-2398328
Naam opsteller voorstel	: Lisa Truijten (0495-575435)	Zaaknummer: 2398314
Portefeuillehouder	: mr. R.J.H. (Raymond) Vlecken CBM	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Budget verkiezingen tot en met 2032

Voorstel

1. Een extra budget van € 46.000 structureel (exclusief jaarlijkse indexering) beschikbaar te stellen voor het organiseren van de thans geplande verkiezingen in 2024, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031 en 2032;
2. Een extra budget van € 14.000 incidenteel voor 2026 en 2030 (exclusief jaarlijkse indexering) beschikbaar te stellen voor het organiseren van de thans geplande gemeenteraadsverkiezingen;
3. Het extra benodigde budget als gevolg van beslispunten 1 en 2 ten laste te brengen van het begrotingsaldo.

Inleiding

De gemeente Weert is vanaf 2026 tot en met 2032 jaarlijks verantwoordelijk voor het organiseren van een verkiezing. Hiervoor is nog onvoldoende budget beschikbaar. Om de verkiezingen goed te organiseren en te laten verlopen zijn er voldoende middelen nodig.

Relatie tot de strategische visie

In de strategische visie wordt onder meer aangegeven dat:

- Het vertrouwen in de overheid afneemt en er werk aan de winkel is om dat terug te winnen of te versterken.
- De gemeente Weert wil een inclusieve samenleving zijn. De verkiezingen zijn een uitgelezen moment om mensen met een lichamelijk of geestelijke beperking te betrekken bij het democratisch proces. Ook burgers en lokale bedrijven worden ingezet tijdens de verkiezingen.
- De gemeente een professionele organisatie is.

Effect

De gemeente Weert heeft een wettelijke zorgplicht voor het organiseren van verkiezingen. Om hier goed invulling aan te geven is voldoende budget en een verkiezingsteam met voldoende kwaliteit en capaciteit een vereiste. Het beoogde effect is dat Weert als een betrouwbare, toegankelijke, integere en professionele gemeente wordt gezien.

Beoogde effectindicator: meer vertrouwen in de overheid.

Doel(en)

De volgende doelen zijn geformuleerd:

- De gemeente Weert wordt door de inwoners gezien als een professionele organisatie.
- Meer betrokkenheid voor de mensen met een beperking om deelgenoot te zijn van het democratisch proces.
- Ambtenaren zijn betrokken bij het democratisch proces.

Argumenten

1.1 Voor het organiseren van verkiezingen is er voldoende budget nodig.

Tijdens de afgelopen Tweede Kamerverkiezing is inzichtelijk gemaakt wat de kosten zijn voor het organiseren van een verkiezing. De kosten zijn hoofdzakelijk opgebouwd uit drie hoofdgroepen. De volgende inschatting is gemaakt wat nodig is voor de komende verkiezingen:

Drukwerk	€ 22.000,- (afgerond)
Presentiegelden	€ 38.000,- (afgerond)
Huur stembureaus	€ 9.500,- (afgerond)
Overwerk	€ 40.000,-(afgerond)
Software, materiaal en overige	€ 28.500,-(afgerond)
Totaal	€138.000,-

Voor 2024 is voor het organiseren van de verkiezingen een budget van €92.000,- begroot. Dit betekent een negatief verschil van €46.000,-. Om de verkiezingen goed te organiseren is een totaalbedrag van €138.000,- nodig.

1.2 Toelichting op het negatieve verschil van €46.000,-

Met een aantal zaken is in de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 geen rekening gehouden:

- Rekening houden met het 'worstcasescenario'. Dit is een aanbeveling uit de evaluatie van de verkiezingen van de Provinciale Staten en Waterschappen in maart 2023. Hierdoor is altijd voldoende menskracht beschikbaar voor het organiseren van een succesvolle verkiezing. Dit komt tot uiting in o.a. het toevoegen van reservevoorzitters, het hebben van voldoende stembureauleden en van voldoende reservetellers (en hier ook een vergoeding tegenoverstellen). Dit is van invloed geweest op de uitgaven van de Tweede Kamerverkiezingen in november 2023. Ook voor de komende verkiezingen willen we voorbereid zijn op het worstcasescenario.
- Gebruik maken van Centrale Stemopneming (CSO). Hiervoor is gekozen bij de Tweede Kamerverkiezingen in november 2023. De ervaringen zijn zeer positief en ook bij de komende verkiezingen zal worden geadviseerd om op deze wijze te tellen. CSO levert namelijk voldoende ruimte op voor het veilig en nauwkeurig tellen van de stemmen op een uniforme, efficiënte en transparante wijze, wat bijdraagt aan een betrouwbare uitslag. Het tellen via CSO vergt voorafgaand aan de verkiezingen extra organisatorische inzet en daarmee ook capaciteit van het projectteam. Ook brengt CSO extra kosten met zich mee, bijvoorbeeld inrichten ruimte, catering, evt. huur van de locatie etc. Daarbij betekent de keuze voor CSO dat de verkiezingen worden verspreid over minimaal 2 dagen; namelijk de dag dat de kiesgerechtigden hun stem kunnen uitbrengen en in de avond de stemmen worden geteld op partijniveau. De dag na de reguliere verkiezingen worden de stemmen geteld op kandidaatniveau.
- Werkzaamheden boven op het reguliere werk. Bij de Tweede Kamerverkiezingen is verder inzichtelijk gemaakt hoeveel fte in uren ongeveer nodig is voor de organisatie van verkiezingen. De organisatie wordt door het projectteam opgepakt naast de reguliere werkzaamheden behorend bij ieders functie. Hierdoor vindt een gedeelte van de werkzaamheden boven op de reguliere werkzaamheden en werktijd plaats.
- Het organiseren van toegankelijke verkiezingen voor iedereen. Meer betrokkenheid voor de mensen met een beperking om deelgenoot te zijn van het democratisch proces (Stemmal + Soundbox) en Prokkelduo's.
 - Stemmal + Soundbox zijn middelen om mensen met een visuele beperking zelfstandig te laten functioneren.
 - Prokkelduo's, zijn mensen met een geestelijke beperking die worden gekoppeld aan een vrijwilliger en kunnen helpen op een stembureau.

1.3 Tot en met 2032 worden er bijna jaarlijks verkiezingen georganiseerd.

Tot 2032 breekt een cyclus aan waarin jaarlijks (op 2025 na) verkiezingen georganiseerd moeten worden. Zoals in 1.1 is beschreven, is voor het organiseren van een verkiezing voldoende budget nodig. Het is wenselijk dat het budget in de jaarlijkse begroting wordt meegenomen zodat direct en snel gestart kan worden met de benodigde voorbereidingen. Gelet op ervaringscijfers van de Tweede Kamerverkiezing 2023 en de raming van de

verkiezing 2024 is een jaarlijks budget van € 138.000. een goede inschatting. Dit bedrag is exclusief indexering die nodig is voor stijgende huur, loon- en vergoedingskosten en materiaalkosten. Ook voor deze verkiezingen is dus structureel ieder jaar een extra budget nodig van € 46.000.

In 2026 en 2030 worden de gemeenteraadsverkiezingen georganiseerd. Deze verkiezingen brengen extra kosten met zich mee omdat er op de avond van de verkiezingen een bijeenkomst georganiseerd wordt voor iedereen die zich kandidaat heeft gesteld. Deze extra kosten à €14.000,- dienen in 2026 én 2030 extra begroot te worden.

Het kan ook voorkomen dat, zoals in 2023 het geval was, bij een val van het kabinet "extra" verkiezingen in één kalenderjaar georganiseerd moeten worden. Deze kosten zijn niet te voorzien en zullen dan opnieuw gebudgetteerd en aangevraagd worden.

Kanttekeningen en risico's

Wanneer het aanvullende budget niet beschikbaar wordt gesteld, worden er extra kosten gemaakt die noodzakelijk zijn maar niet zijn gebudgetteerd.

Financiële, personele en juridische gevolgen

In onderstaande tabel wordt een samenvatting gegeven van de financiële gevolgen:

Omschrijving	2024	2026	2027 t/m 2029	2030	2031 t/m 2032
A. Beschikbaar budget	92.000	92.000	92.000 per jaar	92.000	92.000 per jaar
B .Benodigd budget	138.000	152.000 (138.000 +14.000)	138.000 p/j	152.000 (138.000 + 14.000)	138.000 p/j
Tekort (A-B)	-46.000	-60.000	-46.000 p/j	-60.000	-46.000 p/j
Dekking tekort	Begrotings saldo	Begrotings saldo	Begrotingssaldo	Begrotingssaldo	Begrotingssaldo

Het Rijk stelt momenteel geen middelen beschikbaar. Zodra het Rijk geld beschikbaar stelt, wordt dit verrekend.

Participatie

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing.

Planning

De voorbereidingen voor het organiseren van de verkiezingen zijn gestart.

Evaluatie

Na afloop van iedere verkiezing wordt een evaluatierapport opgesteld zodat aanbevelingen en tips gebruikt kunnen worden voor het nog efficiënter organiseren van een volgende verkiezing.

Bijlage(n)

-

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,

secretaris,	de burgemeester,

A.M.A. Vrijenhoek	mr. R.J.H. Vlecken
-------------------	--------------------

Nummer raadsvoorstel: DJ-2398328

Advies raadscommissie

De commissie acht het voorstel rijp voor behandeling in de raad als hamerstuk.

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 maart 2024.

besluit:

1. Een extra budget van € 46.000 structureel (exclusief jaarlijkse indexering) beschikbaar te stellen voor het organiseren van de thans geplande verkiezingen in 2024, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031 en 2032;
2. Een extra budget van € 14.000 incidenteel voor 2026 en 2030 (exclusief jaarlijkse indexering) beschikbaar te stellen voor het organiseren van de thans geplande gemeenteraadsverkiezingen;
3. Het extra benodigde budget als gevolg van beslispunten 1 en 2 ten laste te brengen van het begrotingsaldo.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 10 april 2024.

De griffier,	De voorzitter,
mr. M.H.R.M. Wolfs-Corten	mr. R.J.H. Vlecken